З А К О Н
ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ
Редакциски пречистен текст[1]

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Содржина на законот

Член 1

Со овој закон се определуваат општите услови за пропишување на прекршоците и прекршочните санкции, општите услови за утврдување на прекршочната одговорност, за изрекувањето и извршувањето на прекршочните санкции и се пропишува прекршочната постапка што ја водат судовите, односно врз основа на овој и друг закон органите на државната управа или организациите и другите органи што вршат јавни овластувања надлежни за изрекување на прекршочни санкции (во натамошниот текст: прекршочни органи).

Примена на одредбите на Кривичниот законик и Законот за кривичната постапка

Член 2

(1) За прекршокот и прекршочната одговорност сообразно се применуваат одредбите од општиот дел на Кривичниот законик.

(2) Ако со одредбите од овој закон поинаку не е определено, судовите во прекршочната постапка согласно ќе ги применуваат следниве одредби од Законот за кривичната постапка: за основните начела; јазикот, месната надлежност; последици од ненадлежност и судир на надлежности; изземање; обвинет; бранител; поднесоци; записници; рокови; враќање во поранешна состојба; трошоци; имотно-правно барање; донесување и соопштување на одлуките; доставување на писмена; повикување, приведување, задржување на лица, гаранција и одземање на патна исправа на странец; сослушување на сведоци; увид; вештачење; претресување на простории и лица и редовни и вонредни правни лекови.

[1] Редакциски пречистениот текст на Законот за прекршоците ги опфаќа: основниот текст на Законот, објавен во „Службен весник на РМ“бр. 62/06, Исправката на Законот за прекршоците, објавена во „Службен весник на РМ“ бр.69/06, Одлуката на Уставниот суд на РМ У.бр.21/2009, објавена во „Службен весник на РМ“ бр.157/09 и Законот за изменување и дополнување на Законот за прекршоците, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.51/11, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Дел први

МАТЕРИЈАЛНО-ПРАВНИ ОДРЕДБИ

Глава прва

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Законитост во определувањето на прекршоците и во пропишувањето на прекршочните санкции

Член 3

Никому не може да му биде изречена прекршочна санкција за дело кое, пред да е сторено, не било со закон определено како прекршок и за кое со закон не била пропишана санкција.

Прекршочни санкции

Член 4

За сторен прекршок под условите од овој закон, се изрекуваат:

1) прекршочни санкции за полнолетни сторители;
2) прекршочни санкции за малолетни лица;
3) прекршочни санкции за правни лица и
4) посебни прекршочни мерки.

Глава втора

ПРЕКРШОК И ПРЕКРШОЧНА ОДГОВОРНОСТ

Прекршок

Член 5

Прекршокот е противправно дело кое со закон е определено како прекршок, чии обележја се определени со закон и за кое е пропишана прекршочна санкција.

Одговорност на физичко лице

Член 6

(1) За одговорност на физичко лице достатна е небрежност, доколку со законот во кој е пропишан прекршокот не е определено дека ќе се казни само кога е сторен со умисла.

(2) Одговорно лице во правно лице или трговец поединец, ќе се казни за прекршок кога до извршување на прекршокот дошло со негово дејствие или со негово пропуштање на должен надзор.

Одговорност на правно лице

Член 7

(1) Правното лице може да одговара за прекршок само ако тоа е посебно определено со законот со кој е пропишан прекршокот.

(2) Правното лице е одговорно за прекршок ако до извршување на прекршокот дошло со дејствие или со пропуштање на должен надзор од страна на надлежниот орган или на одговорното лице во правното лице или со дејствие или пропуштање на друго лице кое било овластено да постапува од името на правното лице, во рамките на неговите овластувања, или кога тоа ги пречекорило своите овластувања заради остварување корист за правното лице.

(3) Прекршочната одговорност на правното лице не ја исклучува одговорноста на сторителот на прекршокот.

(4) За делата определени со закон прекршочно се одговорни сите правни лица, со исклучок на Република Македонија, државните органи и органите во единиците на локалната самоуправа.

(5) Правно лице кое е во стечај е одговорно за прекршок извршен пред започнувањето на стечајната постапка и може да му се изрече само посебна мерка на конфискација на имот, имотна корист и одземање на предмети.

Одговорност на странско правно лице

Член 8

Странско правно лице прекршочно е одговорно ако делото го сторило на територијата на Република Македонија без оглед дали има свое претставништво или подружница што врши дејност на нејзина територија.

Одговорност за прекршок на друг

Член 9

(1) Во случаите определени со закон родителот или старателот е одговорен за прекршок на малолетниот сторител, ако до извршување на прекршокот дошло со пропуштање на должниот надзор.

(2) Одговорното лице во правно лице или трговец поединец, во случаите предвидени со закон, одговара за прекршок сторен од вработен во тоа правно лице или кај трговец поединец, ако до извршување на прекршокот дошло со пропуштање на должниот надзор врз работењето. Одговорноста на одговорното лице во правното лице или трговецот поединец не ја исклучува одговорноста на сторителот.

Одговорност на службено лице во државен орган и во орган на единица на локалната самоуправа

Член 10

Службеното лице во државен орган и во орган на единица на локалната самоуправа е одговорно ако прекршокот го извршило во рамките на своите службени овластувања или ако при вршење на службените овластувања ги пречекорило службените овластувања.

Обид

Член 11

Нема одговорност за обид за прекршок, освен во случаите определени со закон.

Помагач и поттикнувач

Член 12

Нема одговорност за поттикнување и помагање на прекршок, освен во случаите определени со закон.

Глава трета

ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ НА ПОЛНОЛЕТНИ СТОРИТЕЛИ

Видови прекршочни санкции за полнолетни сторители на прекршоци

Член 13

За прекршоци на прекршочно одговорни полнолетни сторители може да им се изречат следниве санкции:

1) глоба;
2) опомена;
3) престанок на важење на возачка дозвола;
4) забрана на управување со моторно возило;
5) забрана на вршење професија, дејност или должност;
6) протерување на странец од земјата и
7) задолжително лекување на алкохоличари и наркомани (лица со болести на зависности).

Услови за изрекување на прекршочни санкции

Член 14

(1) Глобата се пропишува и изрекува како главна санкција.

(2) Опомената се изрекува наместо глобата кога се работи за полесен прекршок.

(3) Забраната на вршење професија, дејност или должност се изрекува само кога на сторителот му е изречена глоба.

(4) Престанок на важење на возачка дозвола или забрана на управување со моторно возило се изрекуваат со глоба, опомена или како самостојни санкции во случаите определени со закон.

(5) Протерувањето странец од земјата се изрекува заедно со глоба, опомена или како самостојна санкција во случаите определени со закон.

(6) Задолжителното лекување на алкохоличари и наркомани (лица со болести на зависности) се изрекува заедно со глоба или како самостојна санкција во случаите определени со закон.

Глоба

Член 15

(1) Глобата за физичко лице се состои во плаќање на определен паричен износ кој не може да биде помал од 15 евра во денарска противвредност ниту поголем од 1000 евра во денарска противвредност.

(2) Глобата за одговорно лице во правно лице или службено лице или трговец поединец не може да се пропише во износ помал од 50 евра во денарска противвредност ниту поголем од 2.000 евра во денарска противвредност.

(3) Со законот со кој се пропишува прекршокот, може да се пропише и повисока глоба од определената во ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) За прекршоци сторени од користољубие или за прекршоци со кои се предизвикува поголема имотна штета може да се пропише глоба до двојниот износ од санкцијата од ставовите (1) и (2) на овој член или во сразмер со висината на причинетата штета или прибавената корист, но најмногу до дваесеткратен износ на глобата од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) За прекршок за кој се изрекува глоба на самото место, со овој закон може да се пропише определен износ кој:

- за физички лица не може да биде поголем од 200 евра во денарска противвредност и
- за одговорно лице во правно лице, службено лице или трговец поединец не може да биде поголем од 600 евра во денарска противвредност.

Рок за плаќање на глобата

Член 16

(1) Во одлуката за прекршокот се определува рокот за плаќање на глобата кој не може да биде пократок од осум дена ниту подолг од 30 дена од денот на правосилноста на одлуката.

(2) Во оправдани случаи кога сторителот нема доволно имот, не е вработен, боледува од некоја болест и други слични околности кои го оправдуваат тоа, може да се дозволи глобата да се исплати во рати. Во тој случај ќе се определи начинот на плаќањето и рокот на плаќањето кој не може да биде подолг од шест месеца.

Условно одлагање на плаќање на глобата

Член 17

(1) Плаќањето на глобата може да се одложи најдолго за една година, под услов сторителот на прекршокот да не стори нов прекршок, да ја надомести штетата предизвикана со прекршокот, или да ги отстрани штетните последици од прекршокот.

(2) Ако во рокот од ставот (1) на овој член е донесена правосилна одлука за нов или порано сторен прекршок или сторителот не ја надоместил штетата или не ги отстранил другите штетни последици за прекршокот, изречената глоба ќе се изврши зголемена за 20%.

Извршување на глобата

Член 18

Ако сторителот делумно или целосно не ја плати глобата во утврдениот рок, ќе се спроведе присилно извршување согласно со одредбите од Законот за извршување.

Опомена

Член 19

(1) Опомена може да се изрече за прекршок сторен под такви олеснителни околности кои го прават особено лесен.

(2) Опомената може да се изрече и ако прекршокот се состои од неисполнување на пропишаната обврска, или со прекршокот е нанесена штета, а сторителот пред донесувањето на одлуката за прекршок, ја исполнил пропишаната обврска, односно ја отстранил или ја надоместил нанесената штета.

Престанок на важење на возачка дозвола

Член 20

(1) Судот може да изрече санкција престанок на важење на возачка дозвола, доколку е сторен прекршок во безбедноста на сообраќајот со кој е предизвикана опасност за настанување на тешка последица и доколку е поднесен доказ дека сторителот постигнал 100 негативни бодови во јавниот сообраќај.

(2) Негативните бодови во јавниот сообраќај се пропишуваат со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

(3) Ако возачот за период од последните три години постигне или надмине 100 негативни бодови во јавниот сообраќај, судот ќе изрече санкција престанок на важење на возачката дозвола во категоријата на моторното возило со која постигнал 100 негативни бодови.

(4) Изречената санкција престанок на важење на возачка дозвола, нема да биде извршена, ако поминале повеќе од две години од правосилноста на одлуката за прекршок.

(5) Во случаите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, возачката дозвола престанува да важи со правосилноста на одлуката со која била изречена санкцијата престанок на важење на возачка дозвола.

(6) Сторителот на кој му е изречен престанок на важење на возачка дозвола од одредена категорија, не може да се стекне со право на управување со моторно возило од категоријата со која го сторил прекршокот за кој му е одземена возачката дозвола пред истекот на една година од денот на престанокот на важењето на возачката дозвола.

Забрана на управување со моторно возило

Член 21

(1) За прекршок против безбедноста на јавниот сообраќај, со кој е предизвикана опасност за настанување на тешка последица, односно со дејствието настане штетна последица може да се изрече санкција забрана на управување со моторно возило на определени видови или категории во траење од 30 дена до една година.

(2) За тој што нема возачка дозвола, а стори прекршок од ставот (1) на овој член, забраната на управување со моторно возило опфаќа забрана за стекнување на возачка дозвола во период од 30 дена до една година.

(3) Забраната на управување со моторно возило се впишува во возачката дозвола најдоцна во рок од 15 дена од правосилноста на одлуката и започнува да тече од денот на впишувањето во возачката дозвола.

(4) Ако санкцијата од ставот (1), односно од ставот (3) на овој член му била изречена на лице кое има странска дозвола за управување со моторно возило, оваа санкција опфаќа забрана на управување со моторно возило на територијата на Република Македонија.

(5) Прекршочниот орган санкцијата забрана на управување со моторно возило може да ја изрече во траење до 30 дена.

Забрана на вршење професија, дејност или должност

Член 22

(1) На сторителот на прекршокот може да му се забрани вршење определена професија, дејност или должност или работи сврзани со располагање, користење, управување и ракување со имот или за чување на тој имот, ако ја злоупотребил својата професија, дејност или должноста заради извршување на прекршок и ако врз основа на природата на прекршокот и околностите под кои е сторен може да се очекува дека таквата дејност ќе ја злоупотреби за повторно вршење на прекршок.

(2) Судот го определува траењето на забраната од ставот (1) на овој член, кое не може да биде пократко од една ниту подолго од пет години, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

(3) Прекршочниот орган санкцијата од ставот (1) на овој член може да ја изрече во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Протерување странец од земјата

Член 23

(1) Судот може на сторителот кој не е државјанин на Република Македонија да му изрече санкција протерување од земјата кога ќе оцени дека природата на прекршокот, побудите на сторителот и околностите под кои е сторен, укажуваат на непожелност за натамошен престој на сторителот во земјата.

(2) Протерување странец од земјата може да трае од една до десет години, или засекогаш и започнува да се смета од денот на протерувањето на сторителот од територијата на Република Македонија.

(3) Протерувањето од ставот (1) на овој член не може да се изрече на сторителот што ужива заштита во согласност со ратификуван меѓународен договор.

Задолжително лекување на алкохоличари и наркомани (лица со болести на зависности)

Член 24

(1) На сторител на прекршок поради зависност од постојана употреба на алкохолни пијалаци, дроги и други психотропни супстанции кога постои опасност поради оваа зависност и натаму да врши прекршоци, судот може да му изрече задолжително лекување на алкохоличари и наркомани (лица со болести на зависности) амбулантно или во специјализирана установа.

(2) Ако сторителот без оправдана причина не се подложи на задолжително амбулантно лекување на слобода или лекувањето го напушти самоволно, судот може да определи санкција на задолжително лекување на алкохоличари и наркомани која присилно се извршува во специјализирана установа.

(3) Присилното лекување во специјализирана установа може да трае најдолго две години.

Општи правила за одмерување на санкцијата

Член 25

(1) На сторителот на прекршок му се одмерува санкција во границите што со закон се пропишани за сторен прекршок, имајќи ги предвид прекршочната одговорност на сторителот и тежината на прекршокот.

(2) При одмерувањето на санкцијата се имаат предвид сите околности што влијаат санкцијата да биде полесна или потешка (олеснителни и отежнителни околности), а особено: степенот на одговорност на сторителот за прекршок, побудите од кои е сторен прекршокот, јачината на загрозувањето или повредата на заштитеното добро, околностите под кои прекршокот бил сторен, поранешниот живот на сторителот, неговите лични прилики и неговото однесување по прекршокот, особено дали ја надоместил штетата.

(3) При одмерувањето на глобата се има предвид имотната состојба на сторителот, висината на неговата плата, другите негови примања, неговиот имот и неговите семејни обврски, кај прекршоците од областа на даноците и царините и сразмерноста на висината на неплатените давачки на кои е обврзан со закон.

(4) Санкциите изречени за претходно сторен прекршок не може да се сметаат за отежнителна околност, ако од денот на правосилноста на одлуката за прекршок до сторување на новиот прекршок поминале повеќе од две години.

(5) При одмерување на глобата на правно лице и трговец поединец се има предвид и стопанската моќ и претходно изречените санкции.

Стек

Член 26

(1) Ако сторителот со едно дејствие или со повеќе дејствија сторил повеќе прекршоци, но не е донесена одлука за прекршок, претходно ќе се утврди санкцијата за секој одделен прекршок, а потоа ќе се изречат како единствена санкција сите така утврдени санкции.

(2) Ако за повеќе прекршоци сторени во стек е утврдена глоба ќе се изрече единствена санкција што е еднаква на збирот на одделно утврдената глоба , која не може да го надмине законскиот максимум на глобата пропишана со овој закон.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член се применуваат и во случај кога на сторителот му е условно одложено плаќањето на глобата врз основа на членот 17 од овој закон.

Продолжен прекршок

Член 27

(1) На сторителот кој искористувајќи ист траен однос, исти прилики или други слични околности, со умисла ќе изврши две или повеќе временски поврзани дејствија што претставуваат повеќекратно остварување на ист прекршок, ќе му се изрече единствена санкција во границите на санкцијата пропишана за тој прекршок.

(2) На сторителот кој под условите од ставот (1) на овој член ќе изврши две или повеќе временски поврзани дејствија што претставуваат остварување на истородни прекршоци, ќе му се изрече санкција во границите на санкцијата пропишана за најтешкиот прекршок.

Ослободување од санкција

Член 28

(1) Судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од санкција сторителот на прекршокот само кога тоа законот изречно го предвидува.

(2) Кога судот, односно прекршочниот орган е овластен сторителот на прекршокот да го ослободи од санкција, може да му ја ублажи санкцијата без ограничувањата пропишани за ублажување на санкцијата или само санкцијата забрана на управување со моторно возило или протерување странец од земјата.

Посебна основа за ослободување од санкција

Член 29

Судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од санкција сторителот на прекршокот сторен од небрежност кога последиците на прекршокот сторителот го погодуваат така тешко што изрекувањето на санкцијата во таков случај не би одговарало на целта на казнувањето.

Ослободување поради отстранување на штетните последици на прекршокот

Член 30

За прекршокот за кој е пропишана санкција, извршен под особено олеснувачки околности, ако за тоа постои согласност и на оштетениот судот, односно прекршочниот орган може да го ослободи од санкција сторителот кој до завршувањето на прекршочната постапка ќе ја врати одземената корист на оштетениот, ќе ја надомести штетата, или на друг начин ќе ги надомести или поправи штетните последици на прекршокот.

Ублажување на глобата

Член 31

Кога прекршокот е сторен под особено олеснувачки околности, а со закон е пропишана минимум глоба, глобата може да се ублажи за една третина од минимум пропишаната глоба.

Глава четврта

ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ НА МАЛОЛЕТНИ ЛИЦА

Исклучување на прекршочни санкции спрема малолетни лица

Член 32

Спрема малолетник кој во времето на извршувањето на прекршокот не наполнил 14 години (дете) не може да се применат прекршочни санкции.

Изрекување на прекршочни санкции спрема малолетници

Член 33

(1) На малолетник кој во времето на извршувањето на прекршокот наполнил 14, а не наполнил 16 години (помлад малолетник) може да му се изречат само воспитни мерки.

(2) На малолетник кој во времето на извршувањето на прекршокот наполнил 16, а не наполнил 18 години (постар малолетник), може да му се изрече воспитна мерка, а по исклучок глоба.

Глава петта

ВОСПИТНИ МЕРКИ

Видови воспитни мерки на малолетни сторители на прекршоци

Член 34

(1) На малолетни сторители на прекршоци може да им се изречат следниве воспитни мерки:

- дисциплински мерки укор или упатување во дисциплински центар за малолетници и
- мерки на засилен надзор од страна на родителите, посвоителот или старателот, во друго семејство или од страна на социјален орган.

(2) Дисциплински мерки се изрекуваат спрема малолетник кога не постои потреба од потрајни мерки на воспитување, а особено ако сторил прекршок од непромисленост или лекомисленост.

(3) Мерки на засилен надзор се изрекуваат спрема малолетник кога постои потреба од потрајни мерки на воспитување, превоспитување или лекување со соодветен надзор, а не е потребно негово целосно одвојување од дотогашната средина.

(4) Кон мерката засилен надзор судот може да определи една или повеќе посебни обврски:

1) да му се извини лично на оштетеното лице;

2) да ја поправи или надомести штетата предизвикана со прекршокот;

3) редовно да го посетува училиштето;

4) да не изостанува од работното место;

5) да се оспособи за работа што одговара на неговите способности и физичка сила;

6) да прифати работа;

7) забрана на употреба алкохолни пијалаци, дрога и други психотропни супстанции;

8) да се воздржи од посетување на одредени локали, односно одредени приредби;

9) да посетува соодветна здравствена установа или советувалиште;

10) да не контактира со лица кои штетно влијаат врз неговата личност;

11) да се подложи на психофизичко лекување;

12) да се подложи, остручи и преквалификува заради задржување на работното место што го зазема или за создавање претпоставки за вработување и

13) да овозможи увид и да прифати совети во врска со распоредувањето и трошењето на платата и другите приходи што ги остварува.

Глоба

Член 35

(1) На постар малолетник, по исклучок може да му се изрече глоба во случај ако во времето на извршување на прекршокот, со оглед на неговата душевна развиеност, можел да го разбере значењето на прекршокот, ако постојат други услови за одговорност за прекршок според одредбите на овој закон и ако има сопствен имот или приходи.

(2) На постар малолетник судот може да му изрече глоба само поради потешки последици на прекршокот или повисок степен на одговорност за прекршок, ако не било основано да се примени воспитна мерка.

(3) Ако постариот малолетник не ја плати изречената глоба, таа присилно ќе се изврши согласно со одредбите на Законот за извршување.

Изрекување воспитни мерки на полнолетни сторители на прекршок кои ги извршиле како малолетници

Член 36

(1) Воспитна мерка, освен мерката засилен надзор, може да се изрече и на полнолетен сторител до 21 година за прекршок што го извршил како малолетник, ако со оглед на природата на прекршокот, неговите лични својства и други околности тоа би било целисходно.

(2) Ако малолетникот за време на постапката стане полнолетен, прекршочната постапка ќе се запре, ако не би било целисходно да се изрече воспитна мерка или глоба на постар малолетник.

Изрекување на санкција за прекршок во стек

Член 37

Ако малолетникот извршил повеќе прекршоци во стек, судот ќе одлучи единствено за сите прекршоци и ќе изрече единствена санкција.

Глава шеста

ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ НА ПРАВНО ЛИЦЕ

Видови прекршочни санкции на правни лица

Член 38

(1) За прекршоци на правни лица може да се изречат следниве санкции:

1) глоба и

2) привремена забрана за вршење одделна дејност.

(2) Глобата се изрекува во износ кој не може да биде помал од 200 евра во денарска противвредност, ниту поголем од 5.000 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршоци сторени од користољубие или за прекршоци со кои се предизвикува поголема имотна штета, може да се пропише глоба до двојниот износ од максимумот на оваа санкција или во сразмер со висината на причинетата штета или прибавената корист, но најмногу до дваесеткратен износ од ставот (2) на овој член.

(4) Со законот со кој се пропишува прекршокот може да се пропише и повисока глоба од определената во ставовите (2) и (3) на овој член.

(5) Со законот со кој се пропишува прекршокот за изрекување глоба на самото место може да се пропише износ кој не може да биде поголем од 1.000 евра во денарска противвредност.

(6) Во одлуката со која на правното лице се изрекува санкција привремена забрана на вршење одделна дејност, се наведува дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(7) Санкцијата привремена забрана на вршење одделна дејност на правно лице, може да се изрече ако постои опасност со вршењето на таква дејност правното лице да изврши повторно прекршок опасен за животот или здравјето на луѓето или прекршок со кој може да се нанесе имотна штета на друго правно лице или на граѓани, или ако на правното лице во последните две години му е изречена прекршочна санкција поради ист или сличен прекршок.

(8) Со законот со кој се пропишува прекршокот, може да се пропише задолжително изрекување на санкција забрана на вршење одделна дејност на правно лице.

(9) Судот го определува траењето на санкцијата од ставот (6) на овој член кое не може да биде пократко од шест месеца ниту подолго од пет години, сметајќи од денот на правосилноста на одлуката.

(10) Прекршочниот орган санкцијата од ставот (6) на овој член може да ја изрече во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(11) Санкцијата привремена забрана за вршење на дејност не може да се изрече на правно лице основано со закон или политичка партија.

Одмерување на санкцијата

Член 39

(1) При одмерување на санкцијата ќе се земе предвид билансот на состојбите и билансот на успехот на правното лице, висината на причинетата штета или прибавената корист, видот на дејноста и природата и тежината на извршениот прекршок.

(2) Ако судот, односно прекршочниот орган утврди глоба за два или повеќе прекршоци во стек, единствената глоба претставува збир на поединечно утврдените глоби, која не може да го надмине законскиот максимум на глобата пропишана за правното лице.

Извршување на глобата

Член 40

(1) Ако осуденото правно лице не ја плати глобата во определениот рок, кој не може да биде пократок од осум дена ниту подолг од 30 дена, ќе се спроведе присилно извршување.

(2) Ако глобата не може да се изврши од имотот на правното лице, поради тоа што правното лице нема таков имот или престанало да постои пред извршување на санкцијата, санкцијата ќе се изврши од имотот на основачот или основачите на правното лице, сразмерно на вложените удели, односно кај трговското друштво од имотот на акционерите, односно содружниците сразмерно на нивните удели.

(3) Глобата на странски правни лица се извршува од имотот конфискуван во Република Македонија или, со примена на меѓународен договор, од имотот во странство.

Глава седма

ПОСЕБНИ ПРЕКРШОЧНИ МЕРКИ

Конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети

Член 41

(1) За конфискуван имот и имотна корист прибавена со прекршок на физичко лице соодветно се применуваат одредбите за конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети од членовите 97 до 100-а на Кривичниот законик.

(2) За конфискуван имот и имотна корист прибавена со прекршок на правно лице соодветно се применува одредбата за видови казни на правно лице од членот 96-а на Кривичниот законик.

(3) За одземање предмети соодветно се применува одредбата од услови за одземање на предмети од членот 100-а на Кривичниот законик.

(4) Прекршочен орган од посебните прекршочни мерки може да примени само мерка одземање на предмети.

(5) Доколку прекршочниот орган смета дека за одреден прекршок треба да се изречат мерките конфискација на имот и имотна корист ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред суд.

Глава осма

ЗАСТАРЕНОСТ

Застареност на поведување и водење на прекршочната постапка

Член 42

(1) Прекршочната постапка не може да се поведе ниту да се води ако поминат три години од денот кога е сторен прекршокот.

(2) Застарувањето на прекршочното гонење започнува од денот кога е сторен прекршокот.

(3) Застарувањето не тече за времето за кое според законот гонење не може да започне или да продолжи.

(4) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејствие што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот.

(5) Застарувањето се прекинува и кога сторителот во времето додека тече рокот на застареноста стори, исто така, тежок или потежок прекршок.

(6) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(7) Застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според закон се бара за застареност на прекршочното гонење.

(8) Со закон со кој се пропишува прекршок, може за одделни прекршоци да се определат рокови на застареност подолги од роковите од ставот (1) на овој член, но не подолги од пет години.

Застареност на извршувањето на прекршочните санкции

Член 43

(1) Изречената прекршочна санкција не може да се изврши ако од денот на правосилноста на одлуката за прекршокот помине една година.

(2) Застарувањето на извршување на прекршочната санкција започнува да тече од денот кога одлуката за прекршокот станала правосилна.

(3) Застарувањето не тече за времето за кое извршувањето не може да се преземе според закон.

(4) Застарувањето се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на прекршочната санкција.

(5) По секој прекин застарувањето почнува повторно да тече.

(6) Застареност на прекршочната санкција настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според закон се бара за застареност на извршувањето.

(7) Со закон со кој се пропишува прекршокот, може за одделни санкции да се определат рокови на застареност на извршување подолги од роковите од ставот (1) на овој член, но не подолги од две години.

(8) Рокот на застареност согласно со членовите 16 и 17 од овој закон почнува да тече откога истекол рокот од последната рата, односно рокот на одлагањето.

Глава деветта

ЗНАЧЕЊЕ НА ИЗРАЗИТЕ НА ОВОЈ ЗАКОН

Член 44

(1) Поимот прекршок ги опфаќа и делата што во одделни закони се предвидени како стопански престап.

(2) Поимот физичко лице опфаќа и одговорно лице во правно лице, трговец-поединец, службено лице, воено лице и лице што самостојно врши дејност.

(3) Поимот правно лице не ги опфаќа Република Македонија, државните органи и органите на единиците на локалната самоуправа.

(4) Како одговорно се смета лице во правно лице на кое со оглед на неговата функција или врз посебно овластување во правното лице му е доверен определен круг на работи што се однесуваат на извршување на законските прописи или на прописите донесени врз основа на закон или општ акт на правното лице во управувањето, користењето и располагањето со имот, раководењето со производниот или некој друг стопански процес или надзорот над нив.

(5) Како службено лице се смета:

а) избран или именуван функционер во Собранието на Република Македонија, во Владата, во органите на државната управа, во судовите и други органи и организации што вршат определени стручни, управни и други работи во рамките на правата и должностите на Републиката, во локалната самоуправа, како и лица кои постојано или повремено вршат службена должност во овие органи и организации;

б) овластено лице во правно лице на кое со закон или со друг пропис донесен врз основа на закон му е доверено вршење на јавни овластувања, кога должноста ја врши во рамките на тие овластувања;

в) лице кое врши определени службени должности врз основа на овластување дадено со закон или со други прописи донесени врз основа на закон;

г) воено лице кога се во прашање прекршоци кај кои како извршител е означено службено лице и

д) државен службеник кој врши стручни, нормативно-правни, извршни, управно-надзорни и управни работи во согласност со Уставот и со закон.

(6) Под поимот воено лице се сметаат: воени старешини - офицери и подофицери, војници на служење на воениот рок, питомци на Воената академија, лица на стручно оспособување и усовршување за офицери и подофицери, воени обврзници во резервниот состав на Армијата на Република Македонија додека се повикани да извршуваат права и должности од областа на одбраната во врска со извршување на воената обврска и цивилни лица на служба во Армијата на Република Македонија.

(7) Како лице кое самостојно врши дејност се смета лицето кое врши дејност врз основа на пропишани дозволи или одобренија.

(8) Под поимот глоба се смета денарската противвредност на износот на еврото во времето на изрекувањето на глобата пресметана во денарска противвредност без децимали.

(9) Под поимот полесен прекршок се смета прекршок за кој може да се изрече глоба до 500 евра во денарска противвредност.

(10) Под поимот оштетен се смета лице чие право е повредено или загрозено со прекршок.

Глава десетта

ЕВИДЕНЦИЈА НА ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Водење на евиденција на прекршочни санкции

Член 45

(1) Евиденцијата на прекршочни санкции се води само за изречени санкции што се состојат во забрани, и тоа: забрана на управување со моторно возило и забрана на вршење професија, дејност или должност, протерување странец од земјата и привремена забрана за вршење одделна дејност.

(2) Евиденцијата на прекршочните санкции ја води првостепениот суд според местото на раѓање на сторителот на прекршокот, односно седиштето на правното лице.

(3) За лицата родени во странство или за оние чие место на раѓање е непознато, како и за странските правни лица, казнената евиденција ја води судот определен со закон.

(4) Податоци од евиденцијата на прекршочните санкции, судот дава само по образложено барање од други државни органи, правни или физички лица кои имаат правен интерес ако сеé уште траат мерките на забрана.

(5) По истекот на времето за кое се изречени санкциите се бришат од евиденцијата на прекршочните санкции.

Дел втори

ПОСТАПКА ЗА ПОРАМНУВАЊЕ И ПОСРЕДУВАЊЕ

Глава единаесетта

Цел на постапката за порамнување и посредување

Член 46

(1) Целта на постапката за порамнување и посредување е постигнување на согласност на сторителите на прекршоци и надлежните органи за отстранување на штетните последици на сторениот прекршок и спречување на повторно вршење на прекршоци и поради тоа избегнување на водење прекршочна постапка пред надлежниот суд, односно прекршочен орган.

(2) Надлежните државни органи овластени за поведување на прекршочна постапка се должни да му предложат на сторителот на прекршокот постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(3) Судот, односно прекршочниот орган по службена должност внимава дали е поведена постапка за порамнување и ако се исполнети условите од ставот (1) на овој член, судот може да го врати барањето на органот или самиот да ја спроведе постапката за порамнување.

Дејствија во постапката за порамнување

Член 47

(1) Кога овластениот орган за поведување на прекршочна постапка ќе констатира прекршок составува записник во кој ги забележува битните елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, времето, местото и начинот на сторувањето на прекршокот, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место. Записникот го потпишува овластено службено лице и сторителот.

(2) Доколку во постапката на сторителот му бил даден платен налог, тоа ќе се забележи во записникот.

Мандатна постапка

Член 48

(1) Кога службеното лице ќе утврди дека е сторен прекршок, на сторителот на прекршокот ќе му врачи покана за плаќање на глоба, во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

(2) Ако сторителот доброволно не ја плати глобата од ставот (1) на овој член, службеното лице ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, односно прекршочен орган.

Платен налог

Член 49

(1) Ако сторителот го признае делото што му се става на товар или ако овластеното службено лице прекршокот го утврди лично или го утврди со употреба на соодветни технички средства и направи, службеното лице веднаш ќе издаде платен налог.

(2) Платниот налог за прекршок содржи: лично име и адреса и единствен матичен број на граѓанинот, ако се работи за странец и број на патната исправа и држава, податоци за вработување на сторителот, за правното лице, назив и седиште и даночен број, место и време на сторување на прекршокот, правна квалификација на прекршокот, износ на глобата, број на сметката за плаќање и правна поука, а може и други податоци во согласност со прописите.

(3) Се смета дека сторителот на прекршокот со потписот на приемот на платниот налог се согласува да ја плати глобата.

(4) Сторителот е должен да ја плати глобата утврдена според овој член во рок од осум дена од приемот на платниот налог на сметката на органот означен во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок, ќе плати само половина од изречената глоба. Поуката за тоа право е дел од правната поука на платниот налог.

(5) Во постапката која ќе заврши со издавање на платен налог не се плаќаат трошоци на постапката.

(6) Сторителот кој со заминувањето заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, е должен веднаш да ја плати глобата. За платената глоба се издава потврда.

(7) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од ставот (4) на овој член, службеното лице ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

(8) Органот надлежен за покренување на прекршочна постапка во случајот од ставот (1) на овој член може привремено да ги одземе патната и возачката исправа додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но најдолго 30 дена.

Негативни бодови

Член 50

(1) Во сообраќајните и други прекршоци за кои со закон е предвидено овластување на надлежниот орган во случај на сторување на прекршок да ги регистрира негативните бодови определени со закон, надлежниот орган најпрво е овластен да му предложи на сторителот на прекршокот да ја плати предвидената глоба или да ги регистрира негативните бодови во соодветна исправа определена со закон.

(2) Ако сторителот не ја плати предвидената глоба за прекршокот во определен рок, негативните бодови се регистрираат во исправите определени со закон.

(3) Надлежниот орган ќе го повика сторителот на прекршокот да ја донесе исправата за регистрирање на негативните бодови во рок од 30 дена на адресата што е запишана во таа исправа, а ако во тој рок не ја донесе, се поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

(4) Во прекршочна постапка може да се изрече глоба зголемена најмалку за една половина од глобата што во одреден износ е пропишана за тој прекршок, до трократниот износ на така пропишаната санкција, но не поголем од општиот максимум на глобата пропишана во овој закон.

Постапка на посредување

Член 51

(1) За одделни прекршоци кога е тоа определено со закон, органот што е надлежен за поведување на постапка, ќе му предложи на сторителот на прекршокот постапка на посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците на прекршокот. Службеното лице составува записник во кој се констатира согласноста на двете страни на кои се потпишува и сторителот на прекршокот.

(2) Записникот во рок од три дена службеното лице го доставува до комисијата за посредување.

(3) Постапката на посредување е итна.

(4) Постапката на посредување ја води посебна комисија за посредување во рамките на надлежниот орган врз основа на записник и трошковник.

(5) Ако постапката на посредување успее во рок од осум дена, се склучува спогодба со сторителот на прекршокот, при што покрај другите елементи на спогодбата глобата може да биде намалена за една половина. Ако постапката на посредување не успее, надлежниот орган поднесува барање за поведување прекршочна постапка, во кое сторителот на прекршокот ќе ги наведе трошоците на постапката за посредување.

Постапка на посредување со малолетни сторители на прекршоци

Член 52

(1) Ако сторителот на прекршокот е малолетник, органот надлежен за покренување на постапката ќе ги оцени сите околности што влијаеле на сторување на прекршокот и може да не покрене постапка.

(2) Надлежниот орган може усно да го опомене малолетникот во присуство на родител, односно старател и да го извести Центарот за социјални работи.

(3) Надлежниот орган за покренување на постапка може да се договори со семејството на малолетникот за отстранување на последиците од прекршокот во определен рок, кој не може да биде подолг од 30 дена, а спротивно ќе биде покрената прекршочна постапка.

(4) Прекршочната постапка не се поведува ако родителите, односно старателите на малолетникот се согласни да ја платат глобата.

(5) За постапката за посредување се составува записник, кој се доставува до Центарот за социјални работи.

Дел трети

ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Глава дванаесетта

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Надлежност за прекршок

Член 53

(1) Прекршочна постапка може да води и прекршочна санкција може да изрече само надлежен суд.

(2) За одделни прекршоци определени со закон прекршочна постапка може да води и прекршочна санкција може да изрече орган на државната управа или организација и друг орган што врши јавни овластувања на надзор над спроведување на законите со кои се пропишани прекршоците.

(3) Против конечна одлука за прекршок донесена од органите од ставот (2) на овој член се гарантира судска заштита.

(4) Сите државни органи и носителите на јавни овластувања се должни на судот и органите од ставот (2) на овој член да им даваат бесплатно потребна помош и податоци потребни за утврдување на факти во врска со постапката и извршување на санкциите.

Надлежност на прекршочен орган

Член 54

(1) Прекршочен орган води прекршочна постапка кога со закон е пропишана исклучива надлежност за негово постапување.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член прекршочниот орган е надлежен да постапува по сите прекршоци:
- за кои е пропишана санкција глоба во точно одреден износ,
- за кои е пропишана санкција за физичко лице глоба до 500 евра во денарска противвредност,
- за кои е пропишана санкција за правно лице глоба до 1.000 евра во денарска противвредност и
- за кои е пропишано изрекување на глоба на самото место.

Судир на надлежност

Член 55

За судир на надлежност меѓу судовите и прекршочните органи одлучува судот надлежен за одлучување по управен спор.

Имунитет

Член 56

Прекршочна постапка нема да се води против лице кое ужива дипломатски имунитет.

Одлука

Член 57

За прекршок и за изрекување на прекршочна санкција одлучуваат судот, односно прекршочниот орган со одлука, против која се дозволени правни средства утврдени со овој закон.

Трошоци на постапката

Член 58

Трошоци на постапката се издатоци кои ќе настанат во прекршочната постапка или поради неа и издатоци што ќе настанат во врска со обезбедувањето на потребни докази и чување на запленети и одземени предмети пред поведување на постапката.

Глава тринаесетта

ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА ПРЕД ПРЕКРШОЧЕН ОРГАН

Овластување за водење постапка

Член 59

(1) Постапката пред прекршочниот орган ја води комисија за одлучување по прекршок утврдена со закон или друг пропис.

(2) Членови на комисијата од ставот (1) на овој член се овластени службени лица со соодветен степен на стручна подготовка и потребно работно искуство, од кои најмалку еден од членовите е дипломиран правник со положен правосуден испит.

Поведување на прекршочна постапка

Член 60

(1) Прекршочниот орган поведува прекршочна постапка по службена должност, по барање од овластено службено лице или по барање од овластениот орган од членот 80 на овој закон и оштетениот (во натамошниот текст: подносител на барањето).

(2) Барањето за поведување на прекршочна постапка ги содржи податоците од членот 81 на овој закон.

(3) Барањето се поднесува до надлежниот прекршочен орган. Ако барањето било поднесено до друг орган, тој веднаш ќе го отстапи до надлежниот прекршочен орган и за тоа ќе го извести подносителот на барањето.

Одлука по барањето за водење на прекршочна постапка

Член 61

(1) Прекршочниот орган по утврдување на условите за поведување на постапка по службена должност, односно по приемот на барањето од членот 60 на овој закон дополнително ќе прибави известувања и докази за прекршокот.

(2) Ако прекршочниот орган утврди дека постојат законски услови за спроведување на прекршочна постапка, е должен да ја спроведе и да донесе одлука за прекршок.

(3) Ако постапката не е во надлежност на прекршочниот орган, прекршочниот орган е должен до надлежниот суд да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(4) Прекршочниот орган нема да донесе одлука за прекршок, односно нема да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, ако утврди дека се исполнети условите од членот 84 став (2) на овој закон.

(5) Одлуките од ставот (4) на овој член и причините се забележуваат во списот.

(6) Прекршочниот орган е должен во рок од 30 дена писмено да го извести подносителот на барањето за одлуката да не се донесе одлука за прекршокот, односно да не се поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, како и за причините на одлуката.

Итна постапка

Член 62

(1) По прекршоците се одлучува во итна постапка, освен во случаите кога со закон поинаку е определено.

(2) Итна постапка не е допуштена:

- ако со прекршокот настанала телесна повреда,
- ако со прекршокот, покрај глобата е пропишана и санкција забрана на управување со моторно возило, забрана на вршење професија, дејност или должност или привремена забрана за вршење одделна дејност,
- ако е потребно да се одлучи за имотно-правно побарување и
- во други случаи утврдени со закон.

Постапка пред прекршочен орган

Член 63

(1) Прекршочниот орган по службена должност без одлагање ќе ги прибави доказите и ќе ја утврди фактичката состојба потребни за одлучување по прекршокот.

(2) Прекршочниот орган пред донесувањето на одлуката за прекршок, писмено ќе го извести сторителот и ќе го поучи дека во рок од три дена може писмено да се изјасни за фактите и доказите.

Содржина на одлуката

Член 64

(1) Одлуката за прекршок мора да има увод, диспозитив и образложение.

(2) Уводот на одлуката за прекршок го содржи називот на прекршочниот орган кој ја донел, име и презиме на членовите на комисијата од членот 59 на овој закон, име и презиме на сторителот и бранителот, име и презиме на одговорното лице во правното лице, фирма односно називот и седиштето на одговорното правно лице и прекршокот што е предмет на постапката.

(3) Диспозитивот на одлуката за прекршок мора да ги содржи личните податоци на сторителот, на одговорното лице во правното лице, податоците за одговорното правно лице, фактички опис на прекршокот, дека сторителот го сторил прекршокот, санкцијата што се изрекува или дека постапката се запира, како и предупредување дека неплатената глоба ќе се наплати по присилен пат.

(4) Во образложението на одлуката за прекршок прекршочниот орган ќе ги наведе доказите и околностите врз основа на кои ја заснова својата одлука.

(5) Одлуката за прекршок мора да има и поука за правото на судска заштита.

Опомена

Член 65

(1) Прекршочниот орган наместо изрекување на глоба на сторителот на полесен прекршок може да му изрече опомена, врз основа на членот 19 од овој закон.

(2) Прекршочниот орган може да води евиденција за изречените опомени.

Соодветна примена на законот

Член 66

Прекршочниот орган при водењето на прекршочната постапка соодветно ги применува одредбите на Законот за општата управна постапка, освен ако со овој закон и со законот со кој е пропишан прекршокот поинаку не е определено.

Глава четиринаесетта

СУДСКА ЗАШТИТА

Право на поведување управен спор

Член 67

(1) Против одлуката за прекршок што ја донел прекршочниот орган може да се поднесе тужба за поведување управен спор. Тужба може да поднесе лицето (физичко или правно) на кого му била изречена санкцијата, неговиот законски застапник, односно бранителот, оштетениот и неговиот застапник и сопственикот на одземените предмети во прекршочна постапка.

(2) Тужбата од ставот (1) на овој член го одлага извршувањето на одлуката за плаќање на глобата.

(3) ***Ставот 3 е укинат, види: Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.21/2009 („Службен весник на РМ"бр. 157/09).***

(4) Судот надлежен да одлучува за управен спор постапката на судска заштита ја води според Законот за управните спорови.

Рок за поднесување на тужба и надлежност

Член 68

(1) Тужбата од членот 67 на овој закон се поднесува во рок од осум дена од денот на доставувањето на одлуката за прекршок.

(2) По тужбата одлучува судот надлежен за одлучување по управен спор.

Причини за поднесување на тужба

Член 69

Одлуката на прекршочниот орган може да се оспорува со тужба:

- ако со одлуката била повредена материјална одредба на закон со кој е пропишан прекршокот,
- ако биле повредени одредбите на постапката, бидејќи не одлучил надлежен орган или ако одлуката ги нема сите пропишани составни елементи,
- поради погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, при што во тужбата може да се наведуваат нови факти и да се предлагаат нови докази само ако тужителот стори веројатно дека без своја вина не бил во можност да ги предложи во постапката,
- поради висината на изречената глоба ако настанале околности врз основа на кои може да се применат членовите 28 и 31 од овој закон и
- поради изречените санкции, одземањето на предметите и трошоците на постапката.

Глава петнаесетта

СУДСКА ПОСТАПКА ОПШТИ ОДРЕДБИ

Стварна надлежност

Член 70

Прекршочната постапка во суд во прв степен ја води судија поединец во основниот суд, а постапката по правни лекови совет од тројца судии.

Глава шеснаесетта

ОБВИНЕТ И НЕГОВО ПРАВО НА ОДБРАНА

Обвинет

Член 71

(1) Обвинет е физичко или правно лице против кое се води прекршочна постапка.

(2) Ако за прекршок е обвинето правно лице и одговорно лице во правното лице се спроведува единствена постапка.

Застапување на правно лице

Член 72

(1) За обвинетото правно лице во прекршочната постапка учествува неговиот застапник, овластен да ги преземе сите дејствија што може да ги преземе обвинетиот согласно со овој закон.

(2) Застапник на обвинетото правно лице е лице кое е овластено да го застапува правното лице врз основа на закон или друг пропис на надлежен државен орган, статут или друг општ акт на правното лице.

(3) Кога правното лице е основано од еден основач, тогаш истото лице се смета како одговорно лице и застапник на правното лице.

(4) Надлежниот орган на обвинетото правно лице може за застапник да определи друго лице кое е вработено во тоа правно лице.

(5) Застапникот на обвинетото правно лице од ставот (4) на овој член мора да има писмено овластување од надлежниот орган што го определил за застапник.

(6) Застапник на обвинетото правно лице може да биде само едно лице.

Застапување на странско правно лице

Член 73

Странското правно лице го застапува раководителот на подружницата, односно на претставништвото или друго лице овластено од странското правно лице.

Ограничување на застапувањето

Член 74

(1) Застапник на обвинетото правно лице, освен лицето од членот 72 став (3) на овој закон не може да биде одговорното лице во правното лице против кое се води прекршочна постапка за ист прекршок.

(2) Застапник на правното лице не може да биде лице кое е сведок во истата работа.

(3) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член судот е должен да го извести правното лице заради определување на друг застапник.

(4) За странско правно лице известувањето од ставот (3) на овој член се доставува до подружницата, односно до претставништвото на странското правно лице.

Глава седумнаесетта

ОШТЕТЕНИОТ И НЕГОВОТО ЗАСТАПУВАЊЕ

Оштетен и неговото застапување

Член 75

(1) Оштетен, во смисла на овој закон, е лице чие право е повредено или загрозено со прекршокот.

(2) Оштетениот, самиот или преку свој законски застапник или полномошник, има право:

1) да поднесува барање за поведување на прекршочна постапка;

2) да поднесува докази, да поднесува предлози и да истакнува имотно-правно барање за надоместок на штета или враќање на предмети;

3) да изјавува жалба на одлуката што е донесена по повод неговото барање за поведување на прекршочната постапка или по повод одлуката за трошоците на постапката и

4) да се откаже од барањето за водење на прекршочната постапка до донесувањето на одлуката за прекршокот и во таков случај нема право повторно да поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

(3) Судот ќе го прифати барањето од оштетениот за поведување прекршочна постапка, ако е проследено со писмено барање до надлежниот орган, со докази дека го пријавил прекршокот и барал од надлежен орган да постапи по барањето и ако во рок од 30 дена од таквото барање од надлежниот орган добил негативен одговор или не добил одговор.

(4) Судот ќе го отфрли барањето од оштетениот ако не постојат услови од ставот (3) на овој член.

(5) Ако судот во постапка поведена од оштетениот утврдил дека е сторен прекршок и дека надлежниот орган неоправдано не поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, за тоа ќе го извести надлежниот орган во којшто работело службеното лице, како и Народниот правобранител.

Глава осумнаесетта

БРАНИТЕЛ

Отповикување на полномошно на бранителот

Член 76

Обвинетиот кој ќе прими уредна покана за распит, може да го отповика полномошното на својот бранител најдоцна во рок од три дена пред почетокот на рочиштето.

Откажување на полномошно од страна на бранител

Член 77

(1) Бранителот може да го откаже полномошното на обвинетиот најдоцна во рок од три дена пред почетокот на рочиштето, а за тоа да го извести судот или е должен да обезбеди да присуствува друг бранител на рочиштето.

(2) Ако бранителот во рокот од ставот (1) на овој член, не го извести судот дека го откажал полномошното, судот може да му изрече глоба во износ до 50.000 денари.

Глава деветнаесетта

ДОСТАВУВАЊЕ НА ПИСМЕНА

Доставување на писмена на физички лица

Член 78

(1) Кога доставувањето на писмена го врши судскиот доставувач, писменото го предава непосредно на лицето на кое му е упатено. Ако не го најде лично, остава известување на полнолетно лице затекнато во домот или на друго лице кое е согласно да го прими, дека писменото треба да го подигне во судот. Ако лицето не дојде во судот да го подигне писменото, се смета дека доставата е уредно извршена.

(2) Кога доставувањето се врши преку пошта, поштарот остава известување во домот на обвинетиот да го подигне писменото во пошта, а ако не дојде се смета дека доставата е уредно извршена.

(3) Доставувањето може да се изврши со ангажирање на друга посебна служба за доставување.

Доставување на писмена на правни лица

Член 79

(1) На државниот орган одлуките и другите писмена му се доставуваат со предавање во архивата на органот.

(2) Доставувањето на правните лица се врши со предавање на писменото на лицето овластено за прием на писмено или на работникот што се затекнал во деловната просторија.

(3) Кога се врши доставување на одлуки кај кои од денот на доставувањето тече рок, како ден на доставување се смета денот на предавањето во писарницата на органот, односно на лицето од ставот (2) на овој член.

(4) Поканите и другите писмена, како и одлуките се доставуваат на адресата на која е регистрирано седиштето на правното лице, односно на адресата на застапникот на правното лице. Ако во текот на прекршочната постапка правното лице го променило седиштето, е должно најдоцна во рок од три дена да го извести судот за новото седиште и адреса, во спротивно ќе се смета за уредна секоја достава извршена на претходната адреса.

(5) Одлуката со која на правното лице му се изрекува санкција се доставува на застапникот на правното лице лично. Ако личната достава остане без успех, за уредна се смета доставата извршена со препорачана пошта на адресата на правното лице на која е регистрирано седиштето на правното лице или на адресата на неговиот застапник.

Глава дваесетта

БАРАЊЕ ЗА ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Подносител на барањето

Член 80

(1) Прекршочната постапка се поведува по барање од овластениот орган и оштетениот (во натамошниот текст: подносител на барањето).

(2) Овластени органи, во смисла на ставот (1) на овој член, се органите на државната управа, јавниот обвинител, органите на единиците на локалната самоуправа и други органи и организации што вршат јавни овластувања во чија надлежност спаѓа непосредното извршување или надзор над извршувањето на законите во кои се предвидени прекршоци.

(3) Овластените органи од ставот (2) на овој член се должни да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка секогаш кога постои основано сомневање дека е сторен прекршок.

(4) Барањето за поведување на прекршочна постапка се поднесува писмено, во доволен број примероци за судот и лицата против кои е поведена прекршочна постапка.

Содржина на барањето

Член 81

(1) Барањето за поведување на прекршочна постапка содржи:

1) основни податоци за идентитетот на сторителот (име и презиме, прекар, единствен број на граѓанинот (во натамошниот текст: ЕМБГ), место и датум на раѓање, место на живеење, улица и број, адреса на привременото престојувалиште занимање, државјанство, ако физичкото лице е странец, тогаш наместо ЕМБГ број на патната исправа), а за правното лице назив и седиште на обвинетото правно лице, жиро-сметка, даночен број и депонент банка, а за одговорното лице во правното лице и функцијата што ја врши во тоа правно лице;

2) фактички опис на прекршокот од кој произлегуваат правните обележја на прекршокот, време и место на извршувањето на прекршокот и други околности потребни што поблиску да се определи прекршокот;

3) правна квалификација на прекршокот што треба да се примени;

4) доказите што треба да се изведат и

5) потпис на подносителот на барањето.

(2) Кога барањето за поведување на прекршочната постапка го поднесува оштетениот, барањето не мора да содржи правна квалификација за прекршокот.

(3) Кон барањето за поведување на прекршочна постапка оштетениот може да поднесе и барање за надоместок на штета.

(4) Кон барањето се приложуваат доказите.

(5) Ако не е можно да се утврди идентитетот на сторителот на прекршокот во барањето наместо личните податоци ќе се наведе описот на лицето и фотографија, односно снимка и сите други податоци за утврдување на идентитетот на лицето кое се упатува за задржување во прифатен центар.

Прекршок за кој судот ќе дознае за времетраење на постапката

Член 82

Ако судот за времетраење на постапката дознае за прекршок за кој не било поднесено барање од овластениот орган, за ова ќе го извести органот.

Дополнување на барање

Член 83

Ако барањето за поведување на прекршочната постапка не ги содржи сите податоци од членот 80 на овој закон, ќе се побара од подносителот на барањето да го дополни во рок кој не може да биде подолг од 15 дена. Во случај подносителот на барањето да не ги отстранил недостатоците во определениот рок, ќе се смета дека се откажал од барањето и таквото барање ќе се отфрли.

Отфрлање на барањето

Член 84

(1) Ако судот утврди дека не постојат услови за поведување на прекршочната постапка барањето ќе го отфрли со решение.

(2) Не постојат услови за поведување на прекршочната постапка кога:

1) дејствието опишано во барањето не е прекршок;

2) постојат основи што ја исклучуваат одговорноста за прекршок;

3) настапила застареност за поведување на прекршочната постапка;

4) барањето го поднел неовластен подносител, односно лице;

5) постојат други законски причини поради кои прекршочната постапка не може да се поведе;

6) барањето не е поткрепено со докази за сторен прекршок и

7) барањето не ги содржи потребните податоци од членот 81 на овој закон.

(3) Решението од ставот (1) на овој член ќе се достави на подносителот на барањето, а оштетениот ќе се извести дека имотно-правното барање може да го остварува во парнична постапка.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член подносителот на барањето има право на жалба во рок од осум дена до второстепениот суд.

Спојување и раздвојување на постапката

Член 85

(1) Ако обвинетиот со едно дејствие или повеќе дејствија стори повеќе прекршоци за кои не била донесена одлука, а за сите одлуки е надлежен ист суд, по правило, ќе се спроведе единствена постапка и ќе се донесе единствена одлука за прекршок. Единствена постапка, по правило, ќе се спроведе и против правно лице и одговорно лице, против обвинет, соучесник, поттикнувач и помагач, освен ако постојат законски услови постапката да се води само против еден од нив.

(2) До донесување на одлука за прекршок од оправдани причини или поради целисходност, судот може да одлучи постапката за одделни прекршоци или против одделни обвинети, соучесници, поттикнувачи или помагачи да се раздвои од единствената постапка и да се заврши посебно.

(3) За спојувањето и раздвојувањето на постапката судот ќе донесе решение против кое не е дозволена жалба.

Поведување на прекршочна постапка

Член 86

(1) Ако судот не донесе решение за отфрлање на барањето, судот е должен да закаже рочиште и за тоа да го извести обвинетиот.

(2) Судот заедно со поканата за испитување ќе му достави на обвинетиот предлог за постапка за порамнување и посредување според членот 46 од овој закон и платен налог.

Одлучување по барањето

Член 87

(1) Во поканата за испитување на обвинетиот, судот ќе му укаже на обвинетиот дека ако ја плати глобата или ако се води постапка за порамнување и посредување, ќе биде донесена одлука за запирање на постапката. Ако глобата не е фиксно определена, судот ја утврдува глобата во минимален износ утврден со закон зголемен за една десеттина.

(2) Обвинетиот е должен да достави доказ најдоцна до денот на испитувањето дека успеала постапката за порамнување, посредување или дека ја платил глобата и на записник ќе се констатира што е сторено.

(3) Против одлуката од ставот (1) на овој член, странката нема право на жалба.

Глава дваесет и прва

МЕРКИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ПРИСУСТВО НА ОБВИНЕТИОТ И ЗА ВОДЕЊЕ НА ПРЕКРШОЧНАТА ПОСТАПКА

Видови мерки

Член 88

Мерки што можат да се преземат спрема обвинетиот заради обезбедување присуство и за водење на прекршочната постапка се: повикување, приведување, задржување, гаранција и привремено одземање на патна исправа на странец и задржување странец во прифатен центар.

Покана

Член 89

(1) Присутноста на обвинетиот при сослушување во прекршочната постапка се обезбедува со покана. Поканата ја испраќа судот што ја води прекршочната постапка.

(2) Обвинетиот со поканата се известува за што е обвинет и дека е должен да се јави лично или одбраната да ја даде писмено. Обвинетиот кој е поканет да дојде лично во опомената треба да се предупреди дека ќе биде одредено приведување, ако не се јави на поканата. Ако за правилното одлучување не е нужно обвинетиот да биде сослушан, тој во поканата ќе се предупреди дека одлуката за прекршок ќе биде донесена без сослушување, ако не се јави на поканата.

(3) Заедно со поканата ќе се достави примерок од барањето за прекршочна постапка и докази.

(4) Заедно со поканата од судот му се доставува платен налог, во кој го обврзува сторителот да ја плати глобата во рок од осум дена и да достави до судот доказ за плаќањето на глобата.

(5) Сторителот ќе се поучи ако не го плати налогот дека постапката ќе продолжи пред судот.

Приведување

Член 90

(1) Ако уредно повиканиот обвинет не се јави на поканата и своето недоаѓање не го оправда, или ако не било можно уредно да му се достави поканата, а од околностите е очигледно дека обвинетиот одбегнува, а неговото присуство е потребно за правилно одлучување, ќе се одреди приведување. Приведувањето е можно да се одреди само во случај кога во поканата е поучен обвинетиот дека е должен лично да се јави.

(2) Приведувањето се одредува писмено. Во наредбата ќе се наведе името и презимето на обвинетиот што треба да се приведе, датумот на раѓање, престојувалиштето на обвинетиот, предметот во кој се одредува приведувањето и причината поради која е одредено приведувањето. Наредбата мора да има печат и потпис на судијата кој го одредил приведувањето.

Гаранција

Член 91

(1) Кога прекршочната постапка е поведена против обвинетиот кој не живее постојано во Република Македонија, а сака пред завршувањето на постапката да ја напушти, по негова молба судот може да дозволи да положи гаранција како обезбедување за исполнување на обврските што можат да бидат определени во одлуката за прекршокот.

(2) Судот може да бара обвинетиот, покрај полагањето на гаранција, да определи полномошник што од негово име ќе ги прима писмената и ќе го застапува во постапката, ако се во прашање негови имотни права.

(3) Гаранција не може да се определи пред обвинетиот да биде сослушан.

(4) Гаранцијата секогаш гласи на паричен износ што се определува со оглед на тежината на прекршокот, висината на предизвиканата штета, личните и семејните прилики на обвинетиот и со оглед на имотната состојба на лицето кое ја дава. Гаранцијата се состои во полагање на готови пари, хартии од вредност, скапоцености или во други подвижни предмети од поголема вредност што можат да се претворат во пари или да се чуваат.

(5) Ако постапката со одлука е запрена, положената гаранција ќе се врати.

(6) Ако сторителот на прекршокот по правосилноста на одлуката за прекршок не ја плати изречената глоба, или не ја надомести предизвиканата штета, стекнатата имотна корист и трошоците на постапката, од положената гаранција ќе се исплатат глобата, утврдената штета, стекнатата имотна корист и трошоците на постапката, а вишокот ќе се врати.

(7) За полагањето на гаранцијата и нејзиното враќање судот ќе донесе посебно решение.

Задржување

Член 92

(1) Ако постои основано сомнение дека обвинетиот сторил прекршок, до донесувањето на одлуката за прекршок судот може да одреди задржување, ако не е можно да се утврди неговиот идентитет или ако нема престојувалиште во Република Македонија, а постои основано сомнение за повторување на прекршокот или дека ќе побегне или ако со заминување заради престој во странство може да ја избегне одговорноста за прекршок.

(2) Обвинетиот кој е задржан има право веднаш да биде известен на мајчин јазик или јазикот што го разбира за причините за задржување, како и да биде поучен дека не е должен ништо да изјави, дека има право на моментална правна помош на бранител кој слободно може да го избере и дека надлежниот орган по негово барање е должен за задржувањето да ги извести неговите најблиски, односно работодавачот, а ако е странски државјанин, по негово барање и дипломатското претставништво на неговата држава. На обвинетиот веднаш, а најдоцна за 6 часа мора да му биде врачено писмено решение за причините за задржување од слобода со правна поука. Додека трае задржувањето обвинетиот има право на жалба против решението. Жалбата не го одлага решението за задржување. По жалбата за законитоста на задржувањето одлучува второстепениот суд во рок од 48 часа.

(3) Задржувањето може да трае најмногу 12 часа, од часот кога бил задржан. За ова време треба да се сослуша и да се донесе одлука за прекршок или да се пушти на слобода.

(4) За задржувањето на обвинетиот соодветно се применуваaат одредбите на Законот за кривичната постапка за извршување на притворот, ако со овој закон поинаку не е определено.

Задржување странец во прифатен центар

Член 93

(1) Ако сторителот на прекршокот е странец чиј идентитет не може да се утврди, судот веднаш му одредува мерка задржување во прифатен центар.

(2) Со решение задржувањето странец може да трае до 30 дена, а судот може да го продолжи уште за 30 дена.

(3) Против решението странецот има право на жалба до второстепениот суд во рок од 48 часа од моментот на задржувањето во прифатниот центар. Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(4) Кога судот ќе одреди задржување странец во прифатен центар, ќе го извести Министерството за внатрешни работи и ќе го задолжи органот да преземе мерки за утврдување на идентитетот на странецот.

(5) Судот ќе донесе решение за престанок на задржувањето веднаш штом ќе ги добие податоците за идентитетот.

(6) Сместувањето во прифатен центар се уредува со посебен закон.

Задржување на лица под дејство на алкохол или други психоактивни материи

Член 94

(1) Министерството за внатрешни работи може да одреди да се задржи сторителот кој под дејство на алкохол или други психоактивни материи е затечен при сторување на прекршокот, ако постои опасност дека и во иднина ќе врши прекршоци, а не постојат услови за веднаш да го пренесе во здравствена установа. Задржувањето може да трае најмногу 8 часа. Трошоците за престојот паѓаат на товар на сторителот на прекршокот.

(2) За секое задржување Министерството за внатрешни работи составува записник во кој се внесуваат мерките што се преземени и ако се преземат медицински мерки и медицинските мерки. Примерок од записникот му се предава на задржаното лице.

(3) За лице под дејство на алкохол или психоактивни материи се смета лицето за кое тоа било утврдено во согласност со закон со употреба на технички средства и направи или ако од неговиот изглед, однесување, психофизичка состојба и други околности произлегува дека не е способно да управува со своите постапки.

Приведување на лица затечени при извршување на прекршок

Член 95

(1) Министерството за внатрешни работи и без наредба на судот може да го приведе лицето затечено при извршување прекршок, ако не е можно да се утврди идентитетот на сторителот, или ако тој нема престојувалиште, или ако со

заминувањето во странство заради престој би можел да ја избегне одговорноста за прекршок, или ако постојат околности што ја прават основана оцената дека сторителот би продолжил со прекршокот, или дека ќе го повтори.

(2) Ако во случајот од ставот (1) на овој член сторителот е затечен при сторување прекршок во време кога судот не работи или ако постојат околности што укажуваат на опасност дека ќе побегне или ќе продолжи со прекршокот или прекршокот ќе го повтори, може да го задржи овластено службено лице. Задржувањето трае додека не биде можно сторителот да се приведе пред надлежниот суд, но најдолго 12 часа.

(3) Обвинетиот кој е приведен веднаш мора да биде известен на мајчин јазик или на јазикот кој го разбира за причините за приведување, како и да биде поучен дека не е должен ништо да изјави, дека има право на моментална правна помош од бранител кој слободно може да го избере и за тоа дека по негово барање надлежниот орган е должен за задржувањето да ги извести неговите најблиски.

Известување за задржување заради приведување

Член 96

(1) Судот, односно Министерството за внатрешни работи кој го определил задржувањето по барање на задржаното лице е должен за задржувањето да го извести неговото семејство. По барање на задржаниот за задржувањето ќе се извести и неговиот работодавач ,односно дипломатското претставништво на странската држава, ако е потребно нешто да се преземе за заштита или згрижување на децата и другите членови на семејството, за кои се грижи задржаното лице, како и надлежниот центар за социјална работа.

(2) За задржувањето на воено лице по службена должност ќе се извести воената единица, односно командата на која военото лице и припаѓа.

Засметување на времето на задржување

Член 97

(1) Времето за кое осомничениот или обвинетиот бил задржан пред да биде донесена одлуката за прекршок, му се засметува во глобата. Притоа, секој започнат час на задржување се засметува во висина на 1 евро во денарска противвредност.

(2) Обвинетиот кој за време на кривичната постапка бил во притвор, времето на притворот му се пресметува во глобата изречена за прекршок, ако не бил осуден за кривично дело, а за истото дело му била изречена глоба во прекршочната постапка, при што еден ден притвор се пресметува за најмалку пет глоби.

Глава дваесет и втора

ДОКАЖУВАЊЕ

Признавање на прекршок

Член 98

Ако обвинетиот го признае сторувањето на прекршокот и признанието е јасно и целосно на судот не му е потребно да собира и други докази.

Сослушување на сведоци

Член 99

Сведокот ќе биде сослушан од страна на судот пред кој се води прекршочната постапка, освен ако сведокот не живее на неговото подрачје. Во овој случај сослушувањето ќе го изврши судот на чие подрачје сведокот живее.

Глава дваесет и трета

ПРЕКИН НА ПОСТАПКАТА И ОДБИВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА ПРЕКРШОК

Прекин на постапката

Член 100

(1) Судот што ја води прекршочната постапка со решение ќе ја прекине постапката:

1) ако не може да се утврди живеалиштето, односно престојувалиштето на обвинетиот или ако е во бегство, или од кои било причини не е достапен на државните органи или се наоѓа во странство на неодредено време;

2) ако кај обвинетиот настапила привремена душевна болест или привремено душевно растројство;

3) ако за истото дело е покрената кривична постапка до завршувањето на кривичната постапка и

4) постапката што е прекината по основ на ставот 1 точка 3 од овој член ќе продолжи кога кривичната постапка е запрена по некој друг основ, а и натаму постојат услови за водење на прекршочна постапка.

(2) Пред да се донесе решение за прекин на прекршочната постапка ќе се приберат сите докази за прекршокот и за одговорноста на обвинетиот до кој може да се дојде.

(3) Прекинатата постапка ќе продолжи кога ќе престанат причините за тоа.

(4) За прекинот и продолжувањето на постапката ќе се извести подносителот на барањето.

Одбивање на барањето за прекршочна постапка

Член 101

(1) Судот што ја води прекршочната постапка со решение ќе го одбие барањето, ако обвинетиот умре, ако ја плати глобата и ако го изврши платниот налог.

(2) Против решението е дозволена жалба од подносителот на барањето.

(3) Кога барањето е одбиено со решение, трошоците паѓаат на товар на Судскиот буџет на Република Македонија.

Глава дваесет и четврта

ПРИВРЕМЕНО ОДЗЕМАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ, ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ И ПРИВРЕМЕНА ЗАБРАНА

Постапка на одземање

Член 102

(1) Предметите што можат да бидат одземени според членот 41 од овој закон можат привремено да се одземаат и пред донесувањето на одлуката за прекршокот.

(2) Привременото одземање на предмети го определува со писмена наредба судот што ја води прекршочната постапка. Преписот од таа наредба мора да му се предаде на лицето од кое се одземаат предметите.

(3) На лицето од кое привремено се одземаат предмети му се издава потврда со точно назначување и опис на одземените предмети.

(4) Ако предметот е лесно расиплив или ако неговото чување бара несразмерни трошоци, а не може да биде предаден на чување на друг на трошок на лицето од кое е одземен предметот, судот надлежен за водење на прекршочната постапка ќе определи таквиот предмет да се продаде, а парите од продадените предмети да се депонираат на сметката на судот.

(5) Продажбата се врши согласно со одредбите од Законот за извршување на санкциите.

Привремено одземање од други органи

Член 103

(1) Со закон може да се овластат службените лица во органите на државната управа или организации и други органи што вршат јавни овластувања на надзор над спроведување на законите привремено да ги одземат предметите од членот 41 на овој закон кога во вршењето на службената должност ќе дознаат за прекршокот и се должни привремено одземените предмети веднаш да ги предадат на надлежниот суд, односно да го известат за извршеното привремено одземање на предметите и да се погрижат за нивното чување до поведување на прекршочната постапка.

(2) Органите од ставот (1) на овој член се должни веднаш да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на одземањето на предметите, во спротивно се должни предметите да ги вратат на лицето од кое се одземени, освен предметите чиј промет е забранет.

Привремено враќање на сопственикот

Член 104

Судот што ја води прекршочната постапка може по приговор од заинтересираното лице или по службена должност привремено одземените предмети да му ги врати на сопственикот и пред донесување на одлуката.

Одземање на предмети по завршување на прекршочната постапка

Член 105

Привремено одземените предмети ќе се одземат со одлука на судот согласно овие одредби пред завршување на прекршочната постапка, а според одредбите на Законот за кривична постапка по завршувањето на постапката.

Привремено замрзнување на трансакции и блокирање на банкарски сметки

Член 106

Во однос на привременото замрзнување на трансакциите и блокирањето на банкарските сметки, се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

Привремена забрана од други органи

Член 107

(1) Овластени службени лица во органите на државната управа или организации и други органи што вршат јавни овластувања на надзор над спроведување на законите во случаите уредени со посебен закон можат на сторителот на прекршокот привремено да му забранат вршење на дејност во која е извршен прекршокот ако постои опасност од повторување на прекршокот или за отстранување на последиците од прекршокот и се должни да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка веднаш, а најдоцна во рок од 15 дена.

(2) Доколку барањето не е поднесено во рокот од ставот (1) на овој член се смета дека привремената забрана престанала да важи.

Укинување на привремена забрана од страна на судот

Член 108

(1) Судот што ја води прекршочната постапка може по приговор на обвинетиот или по службена должност да ја укине привремената забрана за вршење на дејност.

(2) Судот ќе донесе решение за укинување на привремената забрана, ако сторителот ги отстрани последиците, односно ги плати трошоците, но најдолго во рок од три месеца.

Глава дваесет и петта

ТЕК НА ПОСТАПКАТА

Скратена постапка

Член 109

(1) Скратена постапка се води кога:

1) во барањето за поведување на прекршочна постапка се содржани сите факти и докази врз основа на кои судот може да одлучи без присуство на странка;

2) барањето за поведување на постапката се заснова на јавни исправи издадени од надлежни државни органи и

3) сторителот е затечен при извршувањето на прекршокот од страна на овластено службено лице.

(2) Во скратена постапка судот одлучува без испитување на обвинетиот кога е уредно повикан, а нема да се јави.

Обвинетиот и негово право на одбрана

Член 110

Доколку обвинетиот се јави на испитување заради проверка на наводите во поднесеното барање за поведување на прекршочна постапка, судот може да повика и на записник да сослуша сведоци или вештаци.

Постојано заседание на судот

Член 111

(1) Заради брзина на постапката судот обезбедува постојано работа во текот на 24 часа.

(2) Со распоредот за работа на судот се определува дежурен судија и судски работник во текот на целиот ден, неработен ден и празнични денови.

Итност на постапката

Член 112

Кога обвинетиот е странец судот во итна постапка одлучува во најкраток можен рок, но не подолго од три дена.

Претрес

Член 113

(1) Судот што ја води прекршочната постапка ќе определи устен претрес, ако тоа е потребно за разјаснување на фактичката состојба.

(2) На претресот се повикуваат обвинетиот, неговиот бранител, сведокот и по потреба и вештакот. Ако обвинетиот е правно лице на претресот се повикува неговиот застапник.

(3) За денот на претресот ќе се извести и предлагачот на постапката и оштетениот.

Претресот во отсуство на обвинетиот

Член 114

(1) Судот кој ја води постапката може да одлучи да се одржи претресот во отсуство на обвинетиот кој е уредно повикан, а судот утврдил дека неговото присуство не е нужно за правилно утврдување на состојбата во предметот. Под истите услови може да се одржи претресот и во отсуство на уредно повиканиот застапник на обвинетото правно лице.

(2) Претресот ќе се одржи кога нема да дојде уредно повиканиот претставник на подносителот на барањето, ако неговото присуство не е неопходно за разјаснување на фактичката состојба.

(3) Претресот ќе се одржи и кога нема да дојде уредно повиканиот бранител на обвинетиот.

Тек на претресот

Член 115

(1) Претресот започнува со објавување на главната содржина на барањето. Потоа се пристапува кон испитување на обвинетиот. Ако се обвинети правно лице и одговорно лице во правното лице прво се сослушува застапникот на правното лице, а по него одговорното лице. По испитувањето на обвинетиот се спроведува доказна постапка со сослушување на сведоци, вештаци и изведување на други докази.

(2) Подносителот на барањето, обвинетиот и неговиот бранител и застапникот на правното лице, како и оштетениот, имаат право во текот на претресот да предлагаат докази и да ставаат други предлози, а по одобрение на судијата што ја води прекршочната постапка можат да им поставуваат прашања на лицата кои се сослушуваат.

(3) На претресот последен збор секогаш има обвинетиот, односно застапникот на обвинетото правно лице.

(4) Ако судијата што ја води прекршочната постапка најде дека претресот не треба да се одложува заради дополнување на постапката или разјаснување на одделни прашања, ќе го заклучи претресот и ќе донесе одлука за прекршокот, а јавно ќе ја објави изреката на одлуката со кусо образложение на причините.

(5) За работата на претресот се води записник во кој се внесува, во битни црти, целиот тек на претресот. Записникот го потпишува судијата и записничарот.

Постапување во случај кога обвинетиот сторил прекршок во текот на постапката

Член 116

(1) Ако за време на изведувањето на дејствијата во прекршочната постапка обвинетиот сторил прекршок, судот што ја води прекршочната постапка, по правило, по барање на присутниот подносител на барањето, ќе ја прошири постапката и за тој прекршок.

(2) Доколку подносителот на барањето не е присутен или не е овластен за поднесување на барање за поведување на прекршочната постапка и во поглед на прекршокот од ставот (1) на овој член или обвинетиот сторил кривично дело, судијата за тоа ќе состави записник и со него ќе го запознае надлежниот подносител на барањето, односно јавниот обвинител. На ист начин ќе се постапи ако и некој друг во текот на изведувањето на дејствијата во прекршочната постапка стори прекршок.

Глава дваесет и шеста

ДОНЕСУВАЊЕ И СООПШТУВАЊЕ НА ОДЛУКИ

Видови на одлуки

Член 117

(1) Прекршочната постапка завршува со донесување на пресуда или решение.

(2) Пресудата или решението за прекршок се однесува само на лицето за кое се бара поведување на прекршочната постапка и само за прекршокот што е предмет на барањето.

(3) Судот не е врзан за предлозите и оцената во однос на правната квалификација на прекршокот.

(4) Пресудата или решението за прекршокот се заснова врз изведените докази и фактите утврдени во прекршочната постапка.

Пресуда

Член 118

(1) Со пресуда за прекршок обвинетиот се огласува за виновен и му се изрекува прекршочна санкција или се ослободува од одговорност.

(2) Ако прекршочната постапка се води за повеќе прекршоци, во пресудата ќе се наведе за кои прекршоци се огласува за виновен и која прекршочна санкција му се изрекува, односно се ослободува од одговорност.

(3) Писмената пресуда за прекршок мора да има увод, диспозитив и образложение.

(4) Уводот на пресудата за прекршок го содржи називот на судот што ја донел, име и презиме на судијата кој ја донел пресудата, име и презиме на обвинетиот и бранителот, фирмата, односно називот и седиштето на обвинетото правно лице и прекршокот што е предмет на постапката.

(5) Диспозитивот на пресудата за прекршок мора да ги содржи личните податоци на обвинетиот, податоците за обвинетото правно лице, дека обвинетиот е одговорен за прекршок или санкцијата што се изрекува или дека постапката против обвинетиот се запира.

(6) Кога пресудата за прекршок има образложение, судот ќе ги наведе доказите и околностите врз основа на кои ја заснова својата одлука.

(7) Пресудата донесена во скратена постапка, како и пресудата со која го признава прекршокот и кога се откажува од правото на жалба, нема образложение.

(8) Судот нема да донесе пресуда, ако обвинетиот на претресот го прифати платниот налог што ќе му го достави судот и со решение се запира постапката.

(9) Пресудата содржи поука за жалба.

Пресуда со која обвинетиот се ослободува

Член 119

Пресуда со која обвинетиот се ослободува од одговорност ќе се донесе, ако:

1) дејствието не е прекршок;

2) обвинетиот не го сторил прекршокот;
3) постојат околности што ја исклучуваат одговорноста за прекршок;
4) постапката е водена без барање на овластениот орган, односно оштетениот (член 80 став (1));
5) постапката е водена од стварно ненадлежен суд;
6) обвинетиот за ист прекршок правосилно е казнет во прекршочната постапка, или прекршочната постапка правосилно била запрена, но не поради ненадлежност;
7) обвинетиот во кривичната постапка правосилно е огласен за виновен за дело што ги опфаќа и обележјата на прекршокот;
8) обвинетиот ужива дипломатски имунитет;
9) настапила застареност за водење на прекршочната постапка;
10) нема докази дека обвинетиот го сторил прекршокот и
11) подносителот на барањето се откажал од барањето пред правосилноста на пресудата за прекршок.

Решение за запирање на постапката

Член 120

(1) Со решение постапката се запира, ако:
- обвинетиот умрел,
- правното лице престанало да постои,
- судот утврди дека прекршокот е извршен во состојба на непресметливост и
- во текот на постапката кај обвинетото лице настапило трајно душевно заболување и во други случаи определени со овој закон.

(2) Прекршочната постапка ќе се запре и во други со закон определени случаи.

Пресуда со која обвинетиот се огласува за виновен

Член 121

(1) Во пресудата за прекршок со која обвинетиот ќе се огласи за виновен, ќе се наведе:
- за кој прекршок, односно прекршоци на обвинетиот му се изрекува санкција, опис на прекршокот и правна квалификација за прекршокот,
- санкцијата што му се изрекува на обвинетиот, односно одлуката за ослободување од санкцијата,
- санкцијата за одделни прекршоци и единствена санкција, ако се работи за стек на прекршоци,
- одлуката за конфискација на имот и имотна корист и одземање на предмети,
- одлуката за засметување на задржување,
- одлуката за трошоци на постапката и
- одлуката за имотно-правно побарување.

(2) Во пресудата за прекршок ќе се утврди рокот во кој треба да се плати глоба, ќе се наведе и предупредувањето дека неплатената глоба ќе се наплати по присилен пат, односно плаќање со извршување на определени задачи.

Глава дваесет и седма

ТРОШОЦИ НА ПОСТАПКАТА

Трошоци на постапката

Член 122

(1) Трошоци на постапката се:

1) издатоци за сведоци, вештаци, преведувачи, толкувачи, увиди и претресување на простории и лица и чување на одземени предмети;

2) издатоци за приведување;

3) трошоци за службени дејствија и за службени лица;

4) издатоци за лекување на обвинетиот, додека е задржан и трошоци за породување;

5) патни трошоци на обвинетиот;

6) паушал;

7) награда и потребни издатоци на бранителот и

8) потребни издатоци на оштетениот, неговиот законски застапник и полномошникот.

(2) Паушалот се утврдува во границите на износите утврдени со пропис на министерот за правда во однос на траењето и сложеноста на постапката и во однос на општата состојба на она лице кое е должно да ја плати.

(3) Трошоците од ставот (1) точки 1 до 4 на овој член во прекршочната постапка се исплаќаат однапред од средствата на судот, а подоцна се надоместуваат од она лице кое според членот 123 од овој закон е должно да ги плати.

Плаќање на трошоците на прекршочната постапката

Член 123

(1) Трошоците на постапката ги плаќа осудениот, на кој му е изречена прекршочна санкција.

(2) Ако се водела постапка поради повеќе прекршоци, она лице на кое му била изречена прекршочна санкција не ги сноси трошоците за оние прекршоци во однос на кои постапката била запрена, ако тие трошоци може да се издвојат од вкупните трошоци.

(3) Ако со иста одлука им е изречена санкција на повеќе обвинети, ќе се утврди колкав дел од трошоците исплаќа секој од нив, а ако тоа не може да се утврди, сите обвинети солидарно ќе ги платат трошоците на постапката.

(4) Трошоците на постапката која била запрена паѓаат на товар на Судскиот буџет.

(5) Судот што ја води прекршочната постапка може да го ослободи обвинетиот на кого му била изречена санкција од надоместокот на трошоците на постапката од членот 122 став (1) на овој закон, освен од наградата и потребните издатоци за бранителот, ако поради плаќањето на трошоците му е загрозена неговата егзистенција или на оние лица кои е должен да ги издржува.

Решение за трошоци

Член 124

(1) Во одлуката за прекршок се утврдува кој ги плаќа трошоците и колкави се.

(2) Ако за утврдување на трошоците нема доволно податоци, за трошоците на постапката подоцна ќе се донесе посебно решение.

(3) Барањето со податоците за висината на трошоците на постапката што била запрена може да се поднесе во рок од три месеца од денот кога правосилната пресуда или решението му било врачено на она лице кое има право да поднесе такво барање.

Посебни трошоци

Член 125

(1) Обвинетиот, оштетениот, бранителот, законскиот застапник, полномошникот, застапникот на правното лице, сведокот, вештакот, преведувачот и толкувачот без оглед на исходот од прекршочната постапка ги плаќаат трошоците на своето приведување, одложување на дејствието во прекршочната постапка и другите трошоци што ги предизвикале по своја вина, како и соодветниот износ на паушалот.

(2) За трошоците на постапката од ставот (1) на овој член се донесува посебно решение.

Трошоци во постапката по правни лекови

Член 126

(1) За плаќање на трошоците во постапка по жалба пред второстепениот суд ќе одлучи конечно тој суд во согласност со одредбите на членовите од 122 до 125 од овој закон.

(2) Паушалот нема да се утврди, ако со одлука на второстепениот суд било одлучено во целост или делумно во корист на обвинетиот.

(3) Паушал ќе се утврди и во случај кога жалбата е отфрлена.

Трошоци на постапката со вонредни правни лекови

Член 127

Во однос на плаќањето на трошоците што ќе настанат во постапката со вонредните правни средства соодветно се применуваат одредбите на членовите од 122 до 125 од овој закон.

Донесување на прописи за трошоци на постапката

Член 128

Министерот за правда донесува Правилник за трошоците на прекршочната постапка.

Глава дваесет и осма

ПРАВНИ ЛЕКОВИ

Видови правни лекови

Член 129

(1) Против пресудата и решение на првостепениот суд може да се изјави жалба до второстепениот суд.

(2) Во прекршочна постапка завршена со пресуда можат да се користат вонредни правни лекови барање за повторување на прекршочна постапка и барање на заштита на законитоста.

Постапка по правни лекови

Член 130

(1) Во постапка по жалба и други правни лекови, бранителот мора да приложи полномошно, а ако бранителот не приложи полномошно, се смета дека жалбата е неуредна.

(2) Сите приговори во однос на уредноста на доставата, странките можат да ги доставуваат до завршувањето на претресот.

(3) Во жалбената постапка и во постапката по вонредните правни лекови, странката не може да предлага нови докази за кои знаела и можела да ги предложи во првостепената постапка.

Рокови за правни лекови

Член 131

(1) Жалбата се поднесува во рок од осум дена од денот на приемот на одлуката.

(2) Второстепениот суд одлучува веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од приемот на жалбата, на нејавна седница.

(3) Кога се работи за странец, второстепениот суд решава веднаш, а најдоцна во рок од три дена.

(4) Второстепениот суд може да ја укине првостепената одлука и предметот да го врати на првостепениот суд ако биде предложено изведување на нови докази, освен кога доказот е приложен со жалба.

(5) Второстепениот суд при повторно одлучување не е врзан за правната квалификација содржана во одлуката.

(6) Кога второстепениот суд ја потврдува првостепената одлука донесена според членот 118 став (7) од овој закон, не мора да даде писмено образложение во својата одлука.

Глава дваесет и деветта

ПОСЕБНА ПОСТАПКА

Прекршочна постапка спрема малолетници
Примена на одредбите од оваа глава

Член 132

Во прекршочната постапка спрема малолетници се применуваат одредбите од оваа глава, а другите одредби од прекршочната постапка предвидени со овој закон само ако не се во спротивност со одредбите од оваа глава.

Надлежност

Член 133

(1) За водење на прекршочна постапка спрема малолетник месно надлежен е судот на чие подрачје, малолетникот имал живеалиште или престојувалиште.

(2) Прекршочната постапка спрема малолетникот е итна.

Издвојување на прекршочна постапка

Член 134

(1) Кога прекршочно одговорен малолетник учествувал во извршувањето на прекршокот со полнолетни лица, прекршочната постапка спрема него ќе се издвои и ќе се спроведе спрема одредбите од оваа глава.

(2) Од оправдани причини кога заради единството на доказите не е целисходно постапката да се раздвои, прекршочната постапка спрема малолетник може да се води заедно со прекршочната постапка против полнолетните лица и да се спроведе според општите одредби од овој закон.

(3) Кога се води единствена прекршочна постапка за малолетник и полнолетни сторители, во однос на малолетникот ќе се применат членовите 137 и 138 од овој закон.

Повикување на малолетник

Член 135

(1) Малолетникот се повикува преку родителот, односно старателот, освен ако тоа не е можно поради потребата од итно постапување или од други важни причини.

(2) Ако повикувањето на малолетникот не се врши преку родителот, односно старателот судот што ја води прекршочната постапка ќе го извести родителот, односно старателот за поведување на постапката.

Мислење од орган на старателство

Член 136

(1) Ако спрема постар малолетник е поведена прекршочна постапка за прекршок кој е поврзан со насилство, потешки повреди на јавниот ред и мир или прекршок сторен во поврат, пред донесувањето на одлука за прекршок, судот ќе прибави мислење од органот за старателство за личноста на малолетникот.

(2) Органот за старателство во своето мислење ќе укаже на сите околности што се од значење за донесување на правилна и законита одлука, а особено на поранешното однесување на малолетникот и на неговите семејни прилики.

(3) Органот за старателство, како и другите органи и организации од кои се бара известување, извештаи или мислења, се должни најитно да постапат.

Должност за сведочење

Член 137

Никој не може да биде ослободен од должноста да сведочи за околностите од значење за оценување на душевната развиеност на малолетникот и за запознавање на неговата личност и околностите во кои живее.

Права на родителот, односно старателот

Член 138

(1) Во прекршочната постапка спрема малолетниците, органот за старателство и родителот, односно старателот на малолетникот имаат право да се запознаат со текот на постапката и во текот на постапката да даваат предлози и да укажуваат на фактите и доказите што се од значење за донесување на правилна одлука.

(2) При преземање на дејствија спрема малолетник во негово присуство, а особено при неговото испитување, лицата кои учествуваат во прекршочната постапка се должни да постапуваат внимателно, водејќи сметка за душевната развиеност, чувствителноста и личните особини на малолетникот.

Запирање на постапката

Член 139

(1) Ако во текот на прекршочната постапка се утврди дека малолетникот во време на извршувањето на прекршокот не наполнил 14 години (дете), прекршочната постапка ќе се запре со решение.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член судот ќе го извести родителот, односно старателот на малолетникот, како и органот за старателство за прекршокот што е сторен, а по потреба може да го извести и училиштето, односно организацијата или заедницата во која малолетникот е сместен заради преземање воспитни мерки.

Овластување на судот да ја цени целисходноста на постапката

Член 140

(1) Судот може по претходно прибавено мислење од социјален орган да одлучи да не се поведе прекршочна постапка спрема малолетникот, ако смета дека не е целисходно да се води, со оглед на природата на прекршокот и околностите под кои прекршокот е сторен, поранешниот живот на малолетникот и неговите лични особини.

(2) Во случајот од ставот (1) на овој член барањето за поведување на прекршочната постапка ќе се отфрли со решение, а во образложението ќе се наведат причините поради кои барањето е отфрлено. За сторениот прекршок ќе се извести родителот, односно старателот и органот за старателство.

Задолжително испитување

Член 141

(1) Во прекршочната постапка спрема малолетник не може да се донесе решение за прекршок без негово испитување.

(2) Малолетникот не ги плаќа трошоците за прекршочната постапка, доколку му бил изречен само укор.

Одлуки во постапката

Член 142

(1) Постапката спрема малолетник завршува со решение со кое на малолетникот му се изрекува прекршочна санкција.

(2) Судот може да ја запре постапката спрема малолетникот во случај кога се исполнети условите од членовите 119 и 120 на овој закон.

Доставување на одлука

Член 143

(1) За усно соопштената одлука на малолетникот ќе му се достави заверен препис во рок од осум дена од денот на соопштувањето на одлуката.

(2) На родителот, односно старателот на малолетникот и на органот за старателство им се доставува примерок од правосилното решение за прекршок со кое на малолетникот му е изречена прекршочна санкција.

Жалба против решение

Член 144

(1) Против решението за прекршок донесено во прекршочната постапка спрема малолетникот, може да изјават жалба, покрај лицата од членот 351 на Законот за кривичната постапка, старателот, братот, сестрата и хранителот на малолетникот.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член можат да изјават жалба во корист на малолетникот и против неговата волја.

Вонредни правни лекови

Член 145

Во прекршочната постапка спрема малолетник може да се користат вонредни правни лекови барање за повторување на прекршочна постапка и барање за заштита на законитоста.

Глава триесетта

ПОСТАПКА ЗА КОНФИСКАЦИЈА НА ИМОТ, ИМОТНА КОРИСТ И ЗА ОДЗЕМАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ

Член 146

Во постапката за конфискација на имот, имотна корист и за одземање на предмети се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

Глава триесет и прва

НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА, РЕХАБИЛИТАЦИЈА И ДРУГИ ПРАВА НА ЛИЦАТА НА КОИ ИМ БИЛЕ ИЗРЕЧЕНИ САНКЦИИ ИЛИ НЕОСНОВАНО БИЛЕ ЛИШЕНИ ОД СЛОБОДА

Член 147

Во постапката за надоместок на штета, рехабилитација и други права на лицата на кои им биле изречени санкции или неосновано биле лишени од слобода, се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

Глава триесет и втора

ИЗВРШУВАЊЕ И ЕВИДЕНЦИЈА НА ОДЛУКИ

Правосилност и извршување на пресуда и решение

Член 148

(1) За извршувањето на санкциите изречени во прекршочна постапка согласно се применуваат одредбите од Законот за извршување на санкциите.

(2) За присилно извршување на одлуките, мандатната глоба и платниот налог важат одредбите од Законот за извршување.

(3) Кога глобата или платниот налог се платени во пошта или во друга финансиска организација за платен промет, таа е должна во рок од осум дена да достави до судот примерок од извршената уплата.

Евиденција на одлуки

Член 149

За секој прекршочен предмет се води евиденција во Државниот завод за статистика, а обрасците се утврдуваат со правилник што го донесува министерот за правда.

Глава триесет и трета

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 150

Со Судскиот деловник се уредува постапувањето на судовите за водење на евиденција за прекршочни санкции согласно со членот 45 од овој закон, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 151

(1) Постапките што се во тек ќе се завршат според одредбите на постојниот закон, но најдолго во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Правосилно изречените казни ќе се извршат според постојниот закон.

(3) Казните изречени во прв степен според Законот за прекршоците ("Службен весник на Република Македонија" број 15/97) до донесувањето на правосилна одлука ќе се заменат со соодветна санкција, затворот треба да се замени со глоба, а ако дојде до повторување на постапката, нова постапка ќе се води според овој закон.

Член 152

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, прекршочните постапки што не се довршени според одредбите од Законот за прекршоците ("Службен весник на Република Македонија" број 15/97), ќе се довршат според овој закон, доколку се поповолни за обвинетиот.

Член 153

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 154

Државните органи се должни во рок од 12 месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон да ги усогласат законите во кои се пропишани прекршочни санкции со новите прекршочни санкции пропишани со овој закон.

Член 155

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за прекршоците ("Службен весник на Република Македонија" број 15/97).

Член 156

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

СО ОДЛУКА на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.21/2009 („Службен весник на РМ" бр.157/09 од 28.12.2009):

1. СЕ УКИНУВА член 67 став 2 во делот: „освен ако изречената глоба со одлуката и трошоците на постапката вкупно не надминуваат за физичко лице 100 евра во денарска противвредност, за одговорно лице во правно лице, службено лице или за трговец поединец 500 евра во денарска противвредност и за правно лице 1000 евра во денарска противвредност" и став 3 од Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија" бр.62/2006).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето „Службен весник на Република Македонија".

ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување на Законот за прекшоците („Службен весник на РМ" бр.51/11)

Член 3

Државните органи, законите во кои е уредена застареноста за поведувањето и водењето на прекршочната постапка, да ги усогласат со овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон".

Член 4

Одредбите од овој закон ќе се применуваат за прекршоците сторени од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".